

COMUNICAT DE PRESĂ

ZIUA MONDIALĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA RABIEI

28 SEPTEMBRIE 2023

Data de 28 septembrie 2023 reprezintă a 17-a Zi Mondială a Rabiei.

Tema de anul acesta „Toți pentru 1, o singură sănătate pentru toți” subliniază faptul că pentru a elimina decesele cauzate de rabie până în anul 2030 este nevoie de un efort comun al medicilor, autorităților, organizațiilor care luptă pentru sănătatea animalelor, efort care trebuie concentrat pentru asigurarea sănătății tuturor, indiferent de nivelul social și economic. Din nefericire, rabia continuă să afecteze comunitățile dezavantajate din punct de vedere economic.

Asigurarea accesului echitabil la servicii medicale și la măsurile de profilaxie a rabiei imediat după ce o persoană a suferit o plagă cu potențial rabigen, nu numai că salvează vieți, ci și reduce presiunea asupra sistemelor naționale de sănătate.

Ținta Zero până în 2030: Planul strategic global pentru eliminarea deceselor umane cauzate de rabia transmisă de câini până în 2030, stabilește un obiectiv global comun. Acest obiectiv este unul realizabil, deoarece avem la dispoziție vaccinurile, medicamentele, instrumentele și tehnologiile pentru a întrerupe transmiterea și evoluția uneia dintre cele mai vechi boli.

Informații relevante la nivel mondial:

- Rabia este o boală virală care apare în peste 150 de țări și care cauzează zeci de mii de decese în fiecare an, în principal în Asia și Africa. 40% dintre aceste decese sunt înregistrate la copii sub 15 ani.
- Cele mai multe decese prin rabie apar la persoane care au fost mușcate de câine. De asemenea, aproximativ 99% dintre cazurile de rabie apar la persoane care au fost mușcate de câine. Rabia poate fi prevenită prin vaccinarea antirabică a câinilor și prin prevenirea mușcăturilor de câine.
- Rabia este responsabilă și de o povară economică importantă.
- La nivel global, rabia cauzează anual un cost estimat de 8,6 miliarde USD. Cele mai multe pierderi economice sunt cauzate de reducerea productivității din cauza deceselor premature (54%). Cheltuiala generată de supravegherea rabiei și de implementarea măsurilor de control (vaccinarea câinilor) reprezintă doar 2.01% din costurile anuale generate de rabie.

Informații relevante la nivelul UE și național:

- În anul 2021, două state membre UE au raportat 118 cazuri autohtone de rabie la animale: Polonia – 113 cazuri și **România – 5 cazuri** (patru bovine și o vulpe).
- Cazuri de rabie în rândul animalelor au fost înregistrate anual pe teritoriul României, atât la animale sălbatice (vulpe, lup, urs, șacal, pisică sălbatică, dihor, jder, raton), cât și la animale domestice (bovine, ovine, caprine, suine, animale de companie).
- Având în vedere că principalul rezervor natural de virus rabic în România este reprezentat de vulpea roșcată (*Vulpes vulpes*), singura măsură eficientă de eliminare a rabiei în România este vaccinarea animalelor din mediul silvatic (specia țintă fiind vulpea).

Programul pentru eradicarea, combaterea și monitorizarea rabiei în România este aprobat, din punct de vedere tehnic și financiar, de către Comisia Europeană încă din anul 2011, în conformitate cu legislația veterinară a Uniunii Europene și cu criteriile stabilite în Decizia Comisiei 2008/341/CE din 25 aprilie 2008 de stabilire a criteriilor comunitare pentru programele naționale de eradicare, combatere și monitorizare a unor boli animale și a zoonozelor.

Prin implementarea programului de vaccinare antirabică (prin administrare pe cale orală) a vulpilor s-a înregistrat o diminuare a cazurilor de rabie în perioada 2014-2017. În pofida măsurilor de control ale rabiei implementate până în prezent, riscul apariției de noi cazuri de boală este iminent, ca urmare a situației epidemiologice din țările vecine, motiv pentru care Comisia Europeană solicită continuarea programului de vaccinare antirabică a vulpilor pentru cel puțin 6 ani consecutivi și 2 ani de la confirmarea ultimului focar de rabie.

Ultimul caz de rabie la om în România, soldat cu deces, a fost înregistrat în anul 2012.

Rabia poate fi prevenită prin trei intervenții dovedite și eficiente:

1. **Conștientizarea riscului bolii și cunoașterea măsurilor de prevenire a bolii** contribuie la adoptarea unor măsuri la nivelul comunității pentru protejarea populației, cât și la adoptarea conduitei optime postexpunere, de către persoanele care au suferit o plagă cu potențial rabigen. Campaniile de conștientizare trebuie să aibă în vedere înțelegerea modului de prevenire a rabiei la animale, când ar trebui să luăm în calcul un potențial diagnostic de rabie și cum să procedăm în cazul unei plăgi cu potențial rabigen.
2. **Profilaxia post-expunere (PPE)** constă în administrarea mai multor doze de vaccin rabic și, în unele cazuri, imunoglobuline sau seruri antirabice. Pentru a fi eficiente, acestea trebuie administrate cât mai repede după ce o persoană a suferit o plagă cu potențial rabigen. Toaleta adecvată a plăgii și accesul prompt la PPE de calitate au o eficacitate de aproximativ 100% în prevenirea deceselor prin rabie.

3. Vaccinarea în masă a câinilor este o modalitate cost-eficientă de prevenirea a rabiei și de reducere a numărului de decese, prin prevenirea transmiterii de la sursa de infecție. Deși o varietate de specii de animale pot găzdui virusul rabic, 99% din cazurile de rabie la om apar după mușcătura de câine. Prin urmare, eliminarea rabiei la câini reprezintă cheia pentru controlul pe termen lung al bolii la om.

Profilaxia post-expunere (PPE)

După ce o persoană a suferit o plagă cu potențial rabigen (de exemplu mușcătură de câine), este nevoie de adoptarea cât mai rapidă a unei conduite profilactice corecte, în vederea prevenirii rabiei.

Măsurile profilactice pe care ar trebui să le adopte o persoană care a suferit o plagă cu potențial rabigen sunt:

- *spălarea plăgii cu apă din abundență și săpun timp de cel puțin 15 minute*
- *toaleta corespunzătoare a plăgii*
- *accesarea cât mai rapidă a serviciilor de sănătate în vederea evaluării cât mai rapide a riscului rabigen al plăgii și stabilirii necesității demarării vaccinării antirabice și a seroprofilaxiei antirabice.*

Plaga cu potențial rabigen, poate avea și potențial tetanigen, astfel încât personalul medical trebuie să aibă în vedere și profilaxia antitetanică.